

بنده نمیخواهم به طور قاطع بگویم، لکن میخواهم بگویم ملت ایران که توانسته از بدخواهی دشمن و توطئه‌ی دشمن این جور پیروز بیرون بیاید، این پیروزی را باید حفظ کند که آن هم با آمادگی است، با هوشیاری است، با اتحاد ملی است.

۱۴۰۴/۱۱/۲۸

▼ حرف روز و فتی ایران دست ترامپ را می‌خواند!

تنش‌های اخیر میان ایران و ایالات متحده این پرسش اساسی را مطرح می‌سازد که آیا راهبرد دونالد ترامپ در قبال برنامه هسته‌ای و موشکی ایران مبتنی بر "استراتژی دروغ بزرگ" برای اقناع افکار عمومی و نظام بین‌الملل است. اصطلاح "دروغ بزرگ" که ریشه در نظریه پردازی‌های آدولف هیتلر در کتاب "نبرد من" دارد، به تکنیک تبلیغاتی اشاره می‌کند که بر اساس آن اگر دروغی به اندازه کافی بزرگ و تکرارشونده باشد، در نهایت توسط توده‌ها باور خواهد شد. محور اصلی مناقشه کنونی، ادعای دونالد ترامپ در سخنرانی وضعیت کشور در فوریه ۲۰۲۶ است مبنی بر اینکه ایران "در حال کار بر روی موشک‌هایی است که به زودی به ایالات متحده آمریکا خواهند رسید". این ادعا که به معنای تلاش تهران برای دستیابی به فناوری موشک‌های قاره‌پیما است، با واکنش سریع نهادهای اطلاعاتی آمریکا مواجه شد؛ نهادهایی که چنین ادعایی را تأیید نکردند و آن را "اغراق‌آمیز" توصیف کردند. ارزیابی آژانس اطلاعات دفاعی آمریکا در سال ۲۰۲۵ نیز حاکی از آن است که ایران تا سال ۲۰۳۵ برای توسعه "موشک بالستیک قاره‌پیما" از پرتابگرهای فضایی موجود خود فاصله دارد.

همچنین در مقابل، مارکو روبیو، وزیر خارجه آمریکا، در اظهارات خود لحنی محتاطانه‌تر برگزید و صرفاً از "مسیری که ایران روزی بتواند به موشک‌هایی دست یابد که به خاک اصلی آمریکا برسد" سخن گفت. این زبان فاقد قطعیت و قریب‌الوقوع بودن ادعای ریاست‌جمهوری است. بر این اساس، شواهد موجود حاکی از آن است که فرضیه "استراتژی دروغ بزرگ" در خصوص رویکرد ترامپ به پرونده هسته‌ای و موشکی ایران از اعتبار تحلیلی قابل توجهی برخوردار است. ناهمخوانی آشکار میان ادعاهای علنی رئیس‌جمهور آمریکا (به ویژه در مورد برنامه موشک قاره‌پیما) با ارزیابی‌های محرمانه جامعه اطلاعاتی کشورش، استفاده هم‌زمان از ابزارهای فشار حداکثری نظامی و دیپلماتیک، و کاربرد ادبیات جنگ روانی علیه تهران، همگی نشان‌دهنده وجود دو راهبرد محاسبه‌شده است: نخست، اقناع افکار عمومی آمریکا برای پذیرش هزینه‌های یک درگیری نظامی احتمالی؛ و دوم، اقناع نظام بین‌الملل برای همراهی یا حداقل سکوت در برابر اقدامات ایالات متحده.

در مقابل، ایران با بهره‌گیری از دو راهبرد هم‌زمان یعنی "دیپلماسی شرافتمندانه" و "بازدارندگی قاطع" در برابر این کارزار ایستاده و با درک صحیح از ماهیت کارزار اطلاع‌رسانی دشمن، راهبرد خود را بر پایه سه اصل "عزت، حکمت و مصلحت"، حفظ می‌ز م مذاکره به عنوان نشانه حسن نیت، و حفظ توان بازدارندگی به عنوان تضمینی در برابر تکرار تجربیات تلخ گذشته طراحی کرده است.

[حسن نعیم آبادی]

▼ گزارش روز

ثبات دلار آزاد، پیش‌شرط تک‌نرخی

مهم‌ترین شرط برای اجرای موفق سیاست تک‌نرخی شدن ارز، کنترل پایدار بازار آزاد ارز است. اگر قیمت دلار در بازار آزاد مدام افزایش یابد و بی‌ثبات باشد، عملاً امکان تثبیت یک نرخ واحد از بین می‌رود. در چنین شرایطی، دولت با دو راه دشوار روبه‌رو می‌شود: یا دوباره به سمت ایجاد یک ارز ترجیحی جدید بازمی‌گردد که اعتبار سیاست تک‌نرخی را تضعیف می‌کند، یا ناچار می‌شود نرخ رسمی را پیوسته به نرخ بازار آزاد نزدیک کند. در حال حاضر به نظر می‌رسد دولت از ایده تعیین یک نرخ ترجیحی ثابت فاصله گرفته و تلاش می‌کند نرخ تالار حواله را به تدریج به نرخ بازار آزاد نزدیک کند. هدف این اقدام، کاهش رانت، شفاف‌تر شدن تخصیص ارز و کم کردن فاصله میان نرخ رسمی و غیررسمی است. در ظاهر، این رویکرد منطقی به نظر می‌رسد، اما می‌تواند به افزایش سریع‌تر تورم منجر شود.

تجربه حذف ارز ترجیحی در خرداد ۱۴۰۱ نشان داد که افزایش ناگهانی نرخ ارز می‌تواند شوک قیمتی شدیدی ایجاد کند. هرچند پس از مدتی از شدت تورم کاسته شد، اما قیمت‌ها در سطحی بالاتر باقی ماندند و فشار تورمی به‌طور کامل از بین نرفت. اکنون تفاوت در این است که اگر نرخ مبنای قیمت‌گذاری کالاها به‌طور مداوم همراه با بازار آزاد افزایش یابد، به جای یک شوک مقطعی، موج‌های پی‌درپی گرانی ایجاد خواهد شد. دلیل این مسئله آن است که با افزایش نرخ ارز، هزینه واردات مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای بالا می‌رود و تولیدکننده ناچار می‌شود این افزایش هزینه را به قیمت نهایی منتقل کند. افزایش قیمت‌ها نیز انتظارات تورمی را تشدید می‌کند و مردم برای حفظ ارزش دارایی‌های خود به خرید ارز یا دارایی‌های دیگر روی می‌آورند. این رفتار، تقاضا برای ارز را افزایش داده و دوباره به رشد قیمت آن دامن می‌زند؛ در نتیجه چرخه‌ای شکل می‌گیرد که می‌تواند تورم را تداوم بخشد.

در چنین وضعیتی، دولت باید همزمان چند اقدام را دنبال کند: کنترل تقاضای کاذب و غیرواقعی ارز، تلاش برای بازگشت کامل ارز حاصل از صادرات، مقابله با سفته‌بازی، مدیریت انتظارات تورمی، کاهش کسری بودجه و ایجاد انضباط مالی. از سوی دیگر، اقتصاد ایران همچنان تحت تأثیر فضای نامطمئن سیاسی و تنش‌های خارجی قرار دارد. تجربه نشان داده است که حتی در صورت توافق سیاسی نیز تضمینی برای ثبات پایدار بازار ارز وجود ندارد. به عبارت دیگر، حتی در صورت حصول توافق نیز بعید است این توافق آن‌قدر قدرتمند و پایدار باشد که تغییر محسوس و ماندگاری ایجاد کند؛ بنابراین نباید اقتصاد و اداره کشور را معطل آن کرد. از این منظر، تمرکز اصلی دولت باید بر کنترل تقاضای کاذب ارز و تقویت اقتصاد داخلی باشد.

[علی محمدی]

▼ خبر ویژه

برگ برنده جدید ایران رو می‌شود

افشای یک گزارش اکتشافی از کشف مقادیر قابل توجهی لیتیم در بخشی از دریاچه نمک قم خبر داد. برخی از نمونه‌های برداشت شده از وجود ۱۴۴ پی پی ام (PPM) لیتیم خبر می‌دهد. هم‌اکنون جنگ دستیابی به منابع لیتیم بین واشنگتن و پکن در بالاترین سطح در جریان است. پیش‌تر ایمیدرو از همکاری با روسیه برای کشف لیتیم در ایران پرده‌برداری کرده بود. نمونه دارای بیشترین ذخیره لیتیم در دریاچه نمک قم متعلق به بخش شمالی این دریاچه است. روزنامه اکونومیست هفته گذشته در مقاله‌ای نوشت: «جنگ‌های آینده برای لیتیم و در زیرزمین است.» سعید نیکوسخن استاد دانشگاه می‌گوید که دانش فنی استخراج لیتیم در کشور وجود دارد و می‌توان به‌سرعت آن را برداشت کرده و در صنایع هایتک استفاده کرد. با پیداشدن منابع غنی لیتیم در کشور، حالا باید مطالعات اکتشافی تفصیلی در دستور کار وزارت صمت قرار گیرد و توسعه بهره‌برداری از این صنعت در دستور کار قرار گیرد.

ائتلاف هند و رژیم صهیونی علیه اسلام است

رئیس کمیته دفاعی مجلس سنای پاکستان به الجزیره گفت: «اسرائیل منزوی است و این در حالی است که هند تنها کشوری است که از نسل کشی در غزه حمایت می کند.» وی افزود که نزدیک شدن هند و رژیم صهیونی به یکدیگر خطر بزرگی به سبب تروریسم تل آویو است. سناتور پاکستانی خاطر نشان کرد که ائتلاف میان هند و رژیم صهیونی، دشمنی و خصومت با اسلام است. وی در ادامه اظهار داشت: «تروریسمی که از افغانستان می آید، غیرنظامیان و نظامیان را در کشور ما (پاکستان) هدف قرار می دهد.» رئیس کمیته دفاعی مجلس سنای پاکستان گفت: «افغانستان به حملات مستمر خود ادامه می دهد و ما تلاش کردیم با کابل گفتگو کنیم، ولی نتیجه ای نداشته است.» این سناتور پاکستانی افزود: «نظام طالبان، حاکمیت پاکستان را نقض می کند، ما به آن پاسخ دادیم و مواضع نظامی را در افغانستان هدف قرار دادیم.» وی تصریح کرد: «هند و اسرائیل برای سوءاستفاده از تنش در منطقه تلاش می کنند، راه حل با افغانستان باید مسالمت آمیز باشد.» وی ادامه داد: «اقدامات نظام طالبان به نقشه های اسرائیل و هند در منطقه بی ثبات ما کمک می کند.»

تماسی که ریاض و ابوظبی را به جان هم انداخت

روزنامه نیویورک تایمز فاش کرد یک تماس تلفنی دونالد ترامپ با شیخ محمد بن زاید، رئیس دولت امارات، در نوامبر گذشته، رقابت های پنهان دو متحد عربی را به شکافی عمیق و علنی تبدیل کرده است. بر اساس این گزارش، ترامپ در این تماس به بن زاید اطلاع داد که محمد بن سلمان، ولیعهد عربستان، در سفر نوامبر خود به کاخ سفید، رسماً از آمریکا خواسته است تا علیه امارات به دلیل حمایت های نظامی و مالی از گروه شبه نظامی «نیروهای پشتیبانی سریع» در جنگ داخلی سودان، تحریم وضع کند. ترامپ به رهبر امارات گفت: «دوستانت قصد دارند به تو آسیب بزنند، اما من پشت تو هستم.» مقامات ارشد امارات از این اقدام عربستان احساس «خیانت» کرده و به شدت خشمگین شدند. با این حال، یک مقام سعودی روایت متفاوتی ارائه داد و تأکید کرد بن سلمان خواستار تحریم های بیشتر علیه گروه شبه نظامی سودانی شده، نه مستقیماً علیه امارات. تنش ها به سرعت تشدید شد و در دسامبر به اوج خود رسید، آن گاه که نیروهای سعودی یک محموله متعلق به امارات در یمن را بمباران کردند. ریاض معتقد بود ابوظبی این محموله را برای گروه های مورد حمایت خود در یمن ارسال کرده است.

تل آویو کنترل اوضاع غزه را در دست ندارد

عاموس هرئیل، تحلیلگر نظامی روزنامه صهیونی هاآرتص، نوشت که اصرار بر ادامه جنگ بدون چشم انداز روشن منجر به «هدر رفتن دستاوردها» شده است. وی افزود که پس از ماه ها عملیات فشرده تل آویو، واضح است که رژیم صهیونی اکنون هیچ چیز را در نوار غزه تعیین نمی کند. هرئیل اشاره کرد که آنچه به «طرح ترامپ» در مورد غزه معروف است، به آرامی وارد مرحله اجرا شده است و پیش بینی ها مبنی بر آغاز گام های عملی در دوره آتی برای پروژه های بازسازی و ایجاد یک دولت تکنوکرات، و شاید استقرار یک نیروی بین المللی محدود می شود. وی خاطرنشان کرد که صحبت های آمریکا در مورد خلع سلاح حماس هنوز به یک طرح عملی یا جدول زمانی الزام آور تبدیل نشده است. در همین زمینه، یوآف لیمور، تحلیلگر نظامی روزنامه یسرائیل هیوم، معتقد است که حماس برای واگذاری کنترل غزه عجله نخواهد کرد و حتی اگر مجبور به این کار شود، ممکن است به دنبال حفظ نقش نظامی مشابه مدل حزب الله در لبنان باشد، به طوری که یک نیروی مسلح باقی بماند و نهادهای دیگر امور مدنی را اداره کنند. لیمور افزود که رژیم صهیونی خواستار اجرای کامل هر توافقی خواهد بود که در رأس آن خلع سلاح نوار غزه قرار دارد، اما این تحلیلگر صهیونیست در توانایی نیروهای بین المللی احتمالی برای تحقق اهداف رژیم صهیونی که در طول دو سال جنگ فشرده موفق به دستیابی به آن نشده است، ابراز تردید کرد.

◀ علیرضا عنایتی، سفیر کشورمان در عربستان، در گفت و گو با الشرق الاوسط تأکید کرد تهران و ریاض بر سر جلوگیری از جنگ در منطقه توافق دارند. وی با قدردانی از مواضع عربستان در حمایت از گفت و گوهای ایران و آمریکا، از رایزنی ایران با کشورهای خلیج فارس درباره مذاکرات هسته ای خبر داد. عنایتی به گفت و گوی پزشکیان و بن سلمان درباره ضرورت صلح و امنیت منطقه ای اشاره کرد و مذاکرات ژنو را جدی و فنی توصیف نمود.

◀ بر اساس آمارهای ۱۰ ماهه سال ۱۴۰۴، صادرات غیرنفتی ایران به قطر با رشد ۳۴ درصدی در وزن و ۸ درصدی در ارزش به ۱۲۲ میلیون دلار رسید. همزمان، واردات از قطر ۳۷ درصد کاهش یافت و تراز تجاری دو کشور با ۱۱ میلیون دلار مازاد، به نفع ایران مثبت شد. محصولات کشاورزی و مصالح ساختمانی عمده صادرات را تشکیل می دهند. کارشناسان می گویند تجارت غیرمستقیم دو کشور از مسیر عمان و امارات حدود ۲۰۰ میلیون دلار برآورد می شود که با توسعه زیرساخت ها قابل ثبت مستقیم است.

◀ گزارش فایننشال تایمز از افزایش بی سابقه درخواست شهروندان آمریکایی برای دریافت تابعیت بریتانیا حکایت دارد. بر اساس آمار، در سه ماهه اول ۲۰۲۵ شمار آمریکایی های متقاضی شهروندی انگلیس با ۱۲ درصد افزایش به ۱۹۳۰ نفر رسید که بالاترین رکورد ثبت شده در دو دهه اخیر است. وکلای مهاجرت در لندن می گویند این موج ناشی از ترس، سرخوردگی و نگرانی از امنیت مالی در دوره دوم ریاست جمهوری ترامپ است. تشدید دوقطبی سیاسی، نگرانی از تغییرات در سیاست های مدنی و حقوقی و فضای پرتنش انتخاباتی، آمریکایی ها را به جستجوی گزینه های جایگزین سوق داده است.

◀ نیروهای صهیونیست در جریان یورش به روستای بویقه در حومه استان القنیطره سوریه، به دو کودک حمله کرده و یک رأس دام را به سرقت بردند. این حمله در حالی رخ داد که مقامات سوری از نقض مکرر حاکمیت کشورشان توسط رژیم صهیونی خبر می دهند. تل آویو پس از سقوط دولت بشار اسد در دسامبر ۲۰۲۳، توافقنامه جدایی نیروها (۱۹۷۴) را لغو کرد و حملات زمینی و توپخانه ای خود را افزایش داده است.

◀ **اطلاعیه:** به اطلاع خوانندگان هفته نامه صبح صادق رساند: در روزهای ۴، ۱۱، ۱۸ اسفند این نشریه نسخه کاغذی نخواهد داشت و علاقمندان می توانند با مراجعه به سایت اینترنتی بصیرت basirat.ir و بخش بصیرت داخلی در سایت پاسدار و همچنین کانال صبح صادق در پیامرسان های ایتا، سروش و تلگرام مطالب صبح صادق را مطالعه کنند.